

Učiteľská osobnosť Slovenska 2024: Východ krajiny žiari v desiatke výnimočných pedagógov	2
Online, eastmag.sk, 15. 4. 2025, 11:50	
Maľované Šte(t)com nebudú vajíčka, ale pesničky	4
Tlač, Pravda, 16. 4. 2025	

Učiteľská osobnosť Slovenska 2024: Východ krajiny žiari v desiatke výnimočných pedagógov

15. 4. 2025, 11:50, Zdroj: eastmag.sk, Autor: Jana Beerová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 418 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 89 EUR

Učiteľská osobnosť Slovenska 2024: Východ krajiny žiari v desiatke výnimočných pedagógov

Pridajte komentár

5 min. čítania

Každý deň vstupujú do tried s cieľom rozdávať vedomosti, podporovať zvedavosť a rozvíjať ľudský potenciál. Ocenenie Učiteľská osobnosť Slovenska 2024 hľadá a zviditeľňuje práve tých pedagógov, ktorých práca ďaleko presahuje rámec učebníc. V tomto ročníku sa do finálovej desiatky dostali aj učiteľky z východného Slovenska.

Učiteľia, ktorí menia východ

Miriam Feretová učí biológiu a geografiu na Katolíckej spojenej škole sv. Mikuláša v Prešove, kde vedie aj rôzne krúžky vrátane AMAVET klubu. Je známa svojím inovatívnym prístupom k výučbe a spoluprácou s vedcami. Angažuje sa aj ako mentorka pre študentov Pedagogickej fakulty PU a **UPJŠ**. Prispieva tak k formovaniu budúcich pedagógov. Pod vedením Miriam Feretovej dosiahli študenti významné úspechy doma aj na medzinárodnej úrovni.

REKLAMA

Lucia Ilošvajová, pôsobí na ZŠ v Michalovciach, kde sa venuje prvákovi. Je účastníčkou ročného vzdelávacieho programu Komenského inštitútu, kde pracuje na projekte „Scitlivenie voči inakosti“. Svoje skúsenosti a vedomosti posúva aj ďalším pedagógom, napríklad vlastné materiály k daltonským blokom vo vyučovaní šíri bezplatne. Lucia Ilošvajová považuje za svoj najväčší úspech krásne vzťahy, ktoré si vytvorila s deťmi a ich rodičmi.

Monika Molnárová učí na prvom stupni základnej školy v Košiciach. Jej vzdelávací prístup sa výrazne zameriava na emocionálny rozvoj žiakov. Vo svojej práci využíva inovatívne prístupy, ktoré pomáhajú jej zverencom nielen v učení, ale aj v rozvoji osobnostných zručností. Založila aj Klub inovácií, kde pravidelne pripravuje prednášky a školenia, zdieľa svoje skúsenosti a vedomosti, čím podporuje rast a rozvoj celého pedagogického zboru. Nadšená pedagogička už 11 rokov aplikuje napríklad v matematike Hejného metódu. Využíva tiež písmo Comenia Script. Jej snaha neustále inovovať sa odráža aj v ďalších projektoch, ako Po stopách rytierov, Misia Modrá planéta či Detstvo starých rodičov.

Alena Rapčan Štrompová učí slovenský jazyk a mediálnu výchovu na Základnej škole Ľudovíta Fullu na košickom sídlisku. Do školstva vstúpila ako nekvalifikovaná učiteľka s veľkým odhodlaním rozvíjať mediálne zručnosti žiakov a prebúdzaj ich lásku k literatúre. Na hodinách sa venuje aj veľkým spoločenským otázkam – pracuje so skreslenými tvrdeniami, predsudkami a overovaním faktov. Na hodinách využíva predovšetkým zážitkové, praktické a projektové vyučovanie. Podarilo sa jej vytvoriť priestor, v ktorom sa aj slabší žiaci stávajú sebavedomými tímovými hráčmi. Pôsobí tiež ako supervízorka, vedie pedagogické kluby a Rodičovskú akadémiu, ktorá je priestorom na otvorený dialóg s rodičmi.

Jana Šrenkelová pôsobí na bilingválnom gymnáziu J. A. Komenského v Košiciach, ktoré patrí medzi výberové školy. Pracuje so žiakmi, ktorí majú vysoké ambície. Učí ich ekonómiu a ekonomiku, spoločenskovedný seminár, občiansku náuku a aplikovanú ekonómiu. Praktické vyučovanie a kritické myslenie sú jej prioritami. Žiakov vedie k diskusiam a argumentácii z rôznych perspektív, čo podporuje ich schopnosť hľadania kompromisov a rozvíja kritické myslenie. vo vyučovaní využíva tlač a internetové zdroje, aby žiakovi priblížila realitu. Významne prispieva k formovaniu mladej generácie, ktorá si uvedomuje hodnotu kritického myslenia, spolupráce a sociálnej zodpovednosti.

Práca učiteľov mení spoločnosť k lepšiemu

Byť učiteľom dnes znamená oveľa viac než len odovzdávať vedomosti. Je to každodenné sprevádzanie detí ich svetom – s porozumením, trpezlivosťou a odvahou byť im blízko. Ocenenie Učiteľská osobnosť Slovenska 2024 opäť ukazuje, že po celom Slovensku máme pedagógov a pedagogičky, ktorých práca mení spoločnosť k lepšiemu.

Učiteľská osobnosť Slovenska nie je o porovnávaní či výbere „najlepších“. Je to ocenenie osobností, ktoré zanechávajú v deťoch stopu – cez svoje hodnoty, prístup a každodennú trpezlivú prácu. Cieľom iniciatívy CEEV Živica a Komenského inštitútu je nájsť a oceniť inšpiratívne osobnosti základných a stredných škôl na Slovensku. Impulzom bola medzinárodná cena Global Teacher Prize.

Hlas verejnosti

Tento rok má opäť aj široká verejnosť možnosť prejaviť svoju úctu tým, ktorí formujú našu budúcnosť. Na stránke ucitelskaosobnost.sk/hlasovanie-verejnosti je možné podporiť jedného z finalistov hlasom. Každý hlas je malým poďakovaním a gestom

uznania.

V spoločnosti, kde sa často prehliada tichá a trpezlivá práca pedagógov, je toto ocenenie pripomienkou, že hodnoty ako ľudskosť, vzdelanie a vzťahy sú základom zdravého spoločenstva. A práve v učiteľoch máme tých, ktorí tieto hodnoty žijú každý deň. Ocenenie Učiteľská osobnosť Slovenska nie je len o menách a titulkoch. Je o spomienkach detí, ktoré si po rokoch budú pamätať, že mali v škole niekoho, kto im veril.

Jana Beerová

Autor: Jana Beerová

Maľované Šte(t)com nebudú vajíčka, ale pesničky

16. 4. 2025, Zdroj: **Pravda**, Strany: 22, 23, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Zora Handzová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné pracoviská, Kľúčové slová: **Folklorný súbor Hornád**

Dosah: 253 065 GRP; 5,62 OTS; 0,06 AVE; 8421 EUR

Maľované Šte(t)com nebudú vajíčka, ale pesničky

Rubrika: kultúra

Piesne Štefana Šteca vychádzajú z tradičnej hudby slovensko-ukrajinsko-poľského pohraničia a hoci spieva väčšinou v rusínskom jazyku, obľúbili si ich aj mnohí Slováci. Vo Veľkonočnú nedeľu 20. apríla bude na televíznej Dvojke v špeciálnom programe hostiť známe osobnosti, ktoré majú vzťah k folklóru.

Aký program chystáte?

Volá sa Maľované Šte(t)com a nebudeme maľovať veľkonočné vajíčka, ale ľudové piesne. Známe piesne zažijú diváci v známych aj v neznámych farbách.

Počúvať vaše pesničky môže byť nebezpečné, lebo potom znejú človeku v ušiach celý deň.

Verím, že všetky pesničky z programu budú znieť divákovi v ušiach ešte nejaký čas... Budú to pesničky z našej autorskej dielne, ale pripomenieme si aj to, ako zneli úplne tradičné pesničky, aké sme poznali u nás na dedinách, so starým zvukom. Známe pesničky zo západného, stredného a východného Slovenska dostanú s kapelou Fajta inú príchut' – aby vystihovali nielen svoj región, ale aj svojich interpretov.

Koho si do programu pozývate ako hostiteľ?

Prvá hostka bude Eva Pavlíková, narodila sa v Košiciach, pracuje na západnom Slovensku, je herečkou v Nitre a k ľudovej piesni ju priviedol otec, ktorý pochádza z Podpoľania. Zaspieva skladbu zo Zvolenskej Slatiny. Anka Rakovská prinesie východniarsko-šarišský závan, pretože má v sebe veľmi veľa energie a aj si pri tom zatancujeme. Západné Slovensko bude reprezentovať Richard Autner, ktorý je nielen herec, ale aj spevák a hudobník, ľudovú pesničku zaspieva svojím štýlom, ako ju on cíti a veľmi sa na to teším. Ešte pred touto reláciou ma oslovil, že počúva moje pesničky, aj keď im nerozumie. A to je pekné, lebo hudba je len jedna a môže nás všetkých prepájať.

Program sa bude vysielať vo Veľkonočnú nedeľu, ktorá sa spája s radosťou, hudbou a pesničkami. Ste Rusín, zachováte si cez sviatky niečo zo starých zvykov?

Rusíni veľmi intenzívne prežívajú celé sviatočné obdobie už od pôstu, ale hlavne Veľkonočný týždeň, v chrámoch máme nádherné obrady, ktoré sú zaujímavé nielen z duchovného hľadiska, ale aj pre ľudí, ktorí majú radi vizuálne umenie. Odmalička si pamätám obrady ako ukladanie pláštenice do hrobu, svätenie košíkov a krásne starodávne a zvučné spevy na Vzkriesenie. Rusíni majú radi Veľkú noc, je veľmi podobná Veľkej noci na celom východnom Slovensku. Nesmie chýbať pascha, koláč, ktorý je symbolom nového života, stretávame sa v chráme. Ľudia z rôznych regiónov prežívajú Veľkú noc tak, ako ju poznali doma, na Veľkonočný pondelok sa jedia jedlá, ktoré boli v nedeľu posvätené v chráme, k tomu býva oblievačka... Aj ja, hoci som sa narodil a vyrastal v meste, v Košiciach, sa na Veľkú noc teším. Je to obľúbený sviatok, pretože človek po zime pookreje duchovne a zároveň sa prebúdza aj príroda a ja mám turistiku rád, všetko rozkvitá a môžeme sa nadýchnuť čerstvého vzduchu. Veľká noc je pre nás outdoorový aj indoorový sviatok.

Spievate s kapelou Fajta, ktorá bude účinkovať aj v televíznom veľkonočnom programe. Ako ste sa dali dokopy?

Prvýkrát sme spolu vystúpili v roku 2017, tiež v Slovenskej televízii, v relácii Zem spieva. Členovia kapely sú z rôznych regiónov východného Slovenska, dali sa dokopy ešte ako študenti vo **Folklornom súbore Hornád** v Košiciach a ja som bol umeleckým vedúcim. Dobré sme si sadli najmä vo vnímaní ľudovej hudby, sme rovnaká fajta, a keď zo súboru odišli, dal som im dal názov Fajta. Prvé husle momentálne hrá Matej Topoľovský, strieda sa s Gabrielom Silvayom, druhé husle hrá Martinka Babinčáková, akordenista Martin Mrázik hrá niekedy aj perkusie, klavír má Dominik Korytko, ktorý je inak organistom v Dóme sv. Alžbety a študuje právo v Košiciach, ďalšími členmi kapely sú cimbalistka Jana Harachová, kontrabasista Viliam Grega a violista Matúš Lizák spod Tatier, z Lendaku, ktorý je aj výborný akordeonista. A všetci aj spievajú a rôzne si striedajú nástroje. S touto kapelou sme len nedávno vydali už tretí album Karpatia a dobre spolu žijeme.

Ako si vaša sprievodná kapela sadla s hosťami, ktorí sa bežne ľudovej piesni nevenujú?

Stretli sa spolu prvýkrát v priestore Fuga v Košiciach, kde niekedy boli televízne štúdiá a má výbornú akustiku, natáčala sa tu napríklad aj legendárna Zlatá brána. Teraz je to kultúrny priestor, kde sa organizujú koncerty rôznych žánrov a naša kapela má skúšobňu hneď vedľa, takže sme tam boli doma. Hoci sme mali obavy, lebo sme cítili k hosťom veľký rešpekt. Nie sú folkloristi, ale majú radi ľudovú hudbu a my tiež, len v našich „drobných úpravách“ – a všetci sa našli na jednej frekvencii. Hostia sa tešili, že si môžu naživo zaspievať ľudové piesne s kapelou a my sme boli radi, že máme na javisku pri sebe ľudí ako Eva Pavlíková, Richard Autner, Anna Rakovská,

Simona Hulejová. Úpravy pesničiek robil výborný skladateľ a hudobník Stano Palúch. Najprv sme boli v telefonickom kontakte a pesničky sme si posielali, ale dopadlo to výborne, všetci sme mali krásne pocity.

Pesničky ste účinkujúcim vyberali vy, alebo dostali šancu vybrať si sami, ktoré sú im najbližšie?

Dostali šancu, ale napríklad Richard Autner nechal výber na mňa, lebo nie je do folklóru zasvätený.... Robí hudbu v inom žánri, ale cítiť z nej, že je zo Slovenska – aj keď to mnohí skladatelia a interpreti možno nevedia, je to tam poznať.

V čom?

V melodicke, v určitej hudobnej melanchólii, ktorú v sebe nevieme poprieť. Prirodzene všetci vychádzame z hudobnej estetiky, ktorá patrí k nášmu regiónu – a nemusí to byť hneď folklór, je to hudobné cítenie. Mne sa páči, keď si v hudbe nedávame hranice medzi žánrami, naše pocity vie vyjadriť rôzna hudba, keď sa nás vie dotknúť, nezáleží na žánri. Je to jedna hudba v rôznych variáciách.

Aj vy ste zabrdli do iného žánru. Chystáte ešte nejaké také spolupráce ako s Janou Kirschner? Alebo sa ešte venujete súboru?

Súboru sa už nevenujem, som skôr jeho emeritný člen. Náš nový album obsahuje naše autorské pesničky obohatené o vplyvy z iných hudobných žánrov a týmto smerom by sme sa ako kapela chceli uberať. Príprava albumu nás zamestnala, chystáme turné, takže na ďalšie spolupráce teraz ani nebol čas. Stále sa však stretávame s ľuďmi, s ktorými si hudobne sadneme. Hneď v programe Maľované Šte(t) com bude fantastická speváčka Simona Hulejová, ktorá vychádza z tradičného ľudového prostredia, jej babka bola výborná známa speváčka Hanka Hulejová, a ona tradičné pesničky napríklad aj z Liptova inovuje v džezových úpravách. Je to veľmi pekné – takže uvidíme.

V rozhovore pre Pravdu ste pred časom povedali, že folklór treba najprv pochopiť, ak ho niekto vezme do rúk prvoplánovo, nedopadne to dobre. Folklór často využívajú politici, keď potrebujú ukázať, že majú ku Slovensku vzťah, že sú „naši“, berú si folklór ako barličku. Stretávate sa aj s tým, že ľudia folklór odmietajú?

Ľuďom nie je sympatické, ak niekto využije kroj, ľudový motív, len preto, že chce na tom z vypočítavosti získať body. Ak to nie je autentické, ľudia to vycítia. Ja sa snažím vysvetľovať súvislosti, odkrývať pramene, dávať do pozornosti ľudí priamo z regiónu, ktorí svedomitou prácou, obrovskými zdedenými vedomosťami a zároveň s radosťou robia na tomto folklórnom poli.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

”

Budú to pesničky z našej autorskej dielne, ale pripomenieme si aj to, ako zneli úplne tradičné pesničky, aké sme poznali u nás na dedinách.

Štefan Štec si na veľkonočnú nedeľu do špeciálneho programu pozýva zaujímavých hostí.

FOTO PRAVDA: IVAN MAJERSKÝ © AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Eva Pavlíková, Anna Jakab Rakovská a Richard Autner zaspievajú ľudové piesne, ku ktorým majú blízko. FOTO: DOMINIKA KENTOŠOVÁ (2)

Simona Hulejová tradičné pesničky inovuje v džezových úpravách.

Autor: Zora Handzová